1809. No. 67

VRIESCHE COURANT.

MAANDAG DEN 5DEN VAN WIEDEMAAND.

ITALIEN.

TURIN *den* 12 *van Bloeimaand.* Van Cavour (in het Arrondisement van Pignerol) heeft men, dat men den 30 April l. l. aldaar eene geweldige Aardbeving heeft gevoeld, die de Inwooneren in de grootste ontsteltenis heeft gestort. Men wil dat de Heer *Germanio Xavier*, die zig zedert lang heeft bezig gehouden met het onderzoek van de oorzaaken van dit verschriklyk Natuurverschynzel, deze Aardbeving niet alleen heeft voorzegd, maar zelfs stellig aangekondigd. Het is den Geleerden niet onbekend, dat *Phérécydes*, insgelyks, aan het Volk van Samos, drie dagen te vooren, door het doen graven van Putten en het proeven van het Water, eene sterke Aardbeving voorzegd heeft. Het is te wenschen dat de Heer *Germanio*, zyne waarnemingen, in dit belangryk geval gedaan, zal publiek maken.

BEIEREN.

MUNCHEN *den* 20 *van Bloeimaand.* Den 15 dezer gaf de Hertog van Dantzich aan den Luitenant-Generaal Baron *von Wreede* bevel, om zich met de 2de Beyersche Divisie, van Rattenberg naar Schwatz te begeven. De Voorhoede vond de Opstandelingen aan deze zyde van Brixlegg. Weldra gelukte het onze Troepen het vuur der Rebellen te doen zwygen, doch zy poogden de Pas van Zell te betwisten; van daar verdreven, retireerden zy zich naar eene Capel en zonden zeven Gedeputeerden tot aan den voet van den Berg; dan, naauwelyks had de Generaal Baron *von Wreede*, zich met eenen Trompetter en eenige ligte Cavalleristen derwaards begeven, of zy doodden het Paard van den Corporaal de Ordonnance en deden eene algemeene Decharge op de Voorhoede; doch eenige Grenaten door den Baron *von Gravenreuth* op hun geworpen, dreven hun uit den anderen; echter konde de Divisie derzelver marsch naar Rothholz, niet dan onder een hevig vuur der Rebellen voortzetten. Te Rothholz verdubbelden de Rebellen, hun vuur van wederzyden het Gebergte, doch wierden door de Battery van *Kaspers* verstroid.

Toen de Voorhoede de Kreitz- en Bergstad Schwatz naderde, vernam men een Battaillon Oostenrykers, eenige Cavallery, eenige Battaillons van de Landweer en verscheidene Corpsen Rebellen die in aanmarsch waren. De Luitenant-Generaal Baron *von Wreede*, deed oogenblikkyk de Artillery aanrukken, om hen terug te dryven, doch zy wierpen zich in de Stad en het was nu duidelyk te voorzien, dat de Oostenrykers het schriklyk besluit genomen hadden dezelve te verdedigen. Daar het Terrain gunstig was, geleidde de Luitenant-Generaal Baron *von Wreede* zelf het Regiment ligte Cavallery *van Linange* tot de Attacque tegens het Oostenrykssche Battaillon; dit wierd overhoop geworpen en veele van hetzelve ter nedergesabeld of gevangen gemaakt. Een gedeelte der Oostenrykers, wierp zich met de Rebellen in de Huizen, terwyl een ander gedeelte de Brug poogde af te breken, doch daar in door de Battery *Kaspers* verhinderd wierdt; dan om hun dit geheel te beletten, moest den Vyand uit de Stad verdreven worden.

De Carabiniers van de 1ste Brigade zich meester van de Voorstad gemaakt hebbende, rukte het 6de Battaillon ligte Infantery van het 3de Regiment van den Hertog *Karel* aan, om de Stad Stormenderhand in te nemen. Tweemalen drong de Luitenant Generaal Baron *von Wrede* tot in het midden der Stad; doch tweemalen moest hy, daar de Oostenrykers en de Rebellen uit de Huizen op de Beyersche Troepen schoten, tot aan de Hoofdkerk terug trekken. Eindelyk verscheen het 13de Regiment Infantery, en de bestorming wierd op nieuw hervat. Alles wat zich van den Vyand in de Straaten of in de Huizen bevond, wierd ter nedergehouwen of gevangen gemaakt; onder deze laatsten bevinden zich 3 Capiteins en 182 Soldaten van het Oostenrykssche Regiment van *Devaux*. De Bloed en Moordtooneelen in deze Stad waren afgryslyk, de woede der Soldaten kende paal noch perk. —— De Brug wierd by de Bestorming ingenomen en de geheele Divisie deploijeerde op de vlakte voor de Stad aan de Linkeroever van de Inn, agter het Dorp Vomp. De 2de Brigade Infantery van den Generaal Majoor *von Beckers*, trok nu in de eerste Linie voorwaards en vervolgde het overschot van den Vyand, tot het Dorp Terfens. De Divisie was te vermoeid om zich dien dag nog verder te begeven.

Naauwelyks bevonden onze Troepen zich in Bivouac of er ontstond, door de Haubitzer Grenaden, die by de attacque in de Stad geworpen waren, in de boven en beneden Voorstad, ten gelyken tyde Brand, en in minder dan een half uur stonden beide deze Voorsteden in vollen vlam. De Generaal Luitenant zond aanstonds een gedeelte van het 3de Regiment Infantery van Linie van Hertog *Karel*, en het 13de Regiment Infantery van Linie, om den Brand te blusschen; dan, daar de nodige Werktuigen daartoe ontbraken en de Inwoonders gevlugt waren, konde men den Brand, niet dan met de grootste moeite, voor den volgenden middag meester worden. Des avonds om 8 uuren ontstond er een Stormwind, die de vonken van den nog smeulenden Brand op de Daken der nog vrygeblevene Huizen wierp, waar door dan ook insgelyks dat gedeelte der Stad in brand geraakte, en nu was niets in staat het woeden der vlammen te stuiten; deze weleer zo bloeijende Stad is nu geheel en al in eenen Asch- en Puinhoop veranderd.

Zo op het oogenblik ontvangt men alhier de tyding dat geheel Tyrol gecapituleerd heeft; 30.000 Man Troepen van Linie en 6000 Man van de Landweer zouden zich krygsgevangen gegeven hebben.

Den 22 *van Bloeimaand.* Men heeft alhier het Officieel bericht ontvangen, dat de Rebellen in Tyrol de Wapenen nedergelegd, zich op discretie overgegeven en de genade van zyne Majesteit ingeroepen hebben. De Wapenstilstand van 36 uuren, die men hun had toegestaan, eindigde den 19de ten 6 uuren. De Luitenant Generaal Baron *von Wrede* begaf zich naar Terfens. De Opstandelingen verzogten eenen nieuwen Wapenstilstand van 24 uuren en vervolgens van één uur; dan het een en ander wierd hun geweigerd. Als toen rukte de Hertog van Dantzich aan het hoofd van de Beyersche Divisie op den regter Oever van de Inn. De Oostenrykssche Majoors *von Feither* en *Teimer* verschenen by den Luitenant Generaal *von Wrede*, om aan hem Depêches van den Generaal *Chasteler* ter hand te stellen; dan de Generaal *von Wrede* weigerde dezelven aan te nemen, en gaf aan den Majoor *von Feither*, die hem uit naam van gezegden Generaal eene Capitulatie voorsloeg, ten antwoord, dat de Beyerschen niet by Capitulatie, maar als Overwinnaars in Inspruck zouden trekken, en dit heeft ook in de daad dien zelfden dag, des namiddags ten vier uuren, plaats gehad. De Rebellen vol ontsteltenis en berouw, hebben de Wapenen nedergelegd en zyn naar hunne Woningen terug gekeerd. De rust is thans volkomen hersteld.

Den 23 *van Bloeimaand.* Uit Bregenz heeft men de gewigtige tyding ontvangen, dat de Opstandelingen van het Voorarlbergsche insgelyks de Wapenen hebben nedergelegd, en dat de Oostenrykers welke zich in die Provintie bevonden, dezelve ontruimd hebben.

De Generaal *Chasteler*, welke zich onpaslyk bevind, en door de Tyrollers vervloekt wordt, is den 18de met het overschot van zyne Armée over de Brenner naar Steinach geretireerd; dan het is zeer waarschynlyk dat hy Carinthie niet zal kunnen bereiken, doordien een aanzienlyk Corps van de Italiaansche Armée, gecommandeerd door den Generaal *Macdonald*, uit het Italiaansch Tyrol in dat gedeelte van het Duitsch Tyrol, hetwelk de Generaal *Chasteler* moet doortrekken, ingedrongen is.

FRANKRYK.

PARYS *den* 27 *van Bloeimaand.* Heden is alhier publiek gemaakt het navolgend

NEGENDE BULLETIN.

WEENEN, *den* 19 *van Bloeimaand* 1809.

„ Terwyl de Armée eenige rust in Weenen nam, haare Corpsen zich vereenigden, en de Keizer Revuen hield om beloningen te doen aan de dapperen die zich onderscheiden hadden, en om tot de vacante Posten te benoemen, bereidde men alles wat nodig was tot den gewigtigen overtogt over den Donau.

„ Prins *Karel*, na den Veldslag van Eckmuhl op den anderen oever van den Donau geworpen, had geene andere uitkomst dan in de gebergtens van Bohemen.

„ Indien de Keizer het overschot der Armée van Prins *Karel* tot in het binnenste van Bohemen had vervolgd, zou hy hem zyne Artilleryen zyne Bagages hebben kunnen ontnemen; maar dat voordeel woog niet op tegen de zwarigheid om zyne Armée gedurende veertien dagen in arme, bergachtige en verwoeste landen rond te voeren.

„ De Keizer nam geen plan aan dat zynen intogt in Weenen slechts eenen dag kon vertragen, daar hy wel vermoedde, dat, in den staat van verbittering dien men verwekt had, men zou denken aan de verdediging dier Stad, welke eenen uitstekenden met bastions voorzienen wal heeft, en om eenige hindernis te weeg te brengen. Van eenen anderen kant trok zyne Armée van Italien zyne aandacht tot zich, en het denkbeeld, dat de Oostenrykers zyne schoone Provintien van Frioul en Pavia bezetteden, liet hem geen rust.

„ De Marschalk Hertog van Auerstadt bleef voorwaards van Regensburg in positie gedurende den tyd dien Prins *Karel* besteedde om in Bohemen binnen te trekken; en, onmiddelyk daarna, begaf hy zich over Passau en Lintz, aan den linker Oever van den Donau, voorwaards, vier dagmarschen op dien Prins winnende. Het Corps van den Prins van Ponto Corvo wierd naar het zelfde plan bestuurd. In den beginne maakte het eene beweging tegen Egra, hetwelk Prins *Karel* verpligtte om het Corps van den Generaal *Bellegarde* naar dien kant af te zenden; maar door eenen contra-marsch begaf het zich haastelyk naar Lintz alwaar het voor den Generaal *Bellegarde* aankwam, die, dezen contra-marsch vernomen hebbende, zich mede naar den Donau rigtte.

„ Deze behendige manœuvres, van den eenen dag tot den anderen naar de omstandigheden gemaakt, hebben Italien bevryd, de voormuuren, welke de Inn, de Salza, en de Traun opleverden, en alle de Vyandelyke Magazynen, onverdedigd in onze handen doen vallen, Weenen onderworpen, de Militie en de Landweer gedesorganiseerd, de vernieling der Corpsen van den Aartshertog *Lodewyk* en van den Generaal *Hilker* voltooid, en den roem van den Vyandelyken Generaal geheel doen verloren gaan. Deze, den marsch des Keizers ziende, moest bedacht zyn om zich naar Lintz te begeven, aldaar de Brug te passeren en er zich met de Corpsen van den Aartshertog *Lodewyk* en van den Generaal *Hiller* te vereenigen; maar de Fransche Armée was er vereenigd, verscheiden dagen voor dat hy er kon aankomen. Hy zou hebben kunnen hopen om zyne vereeniging te Krems te bewerkstelligen; ydele berekeningen! hy was ook hier nog vier dagen ten achteren, en de Generaal *Hiller*, den Donau repasserende, was verpligt de schoone Brug van Krems te verbranden. Hy hoopte, eindelyk, zich voor Weenen te vereenigen; hy was al wederom verscheiden dagen ten achteren.

„ De Keizer heeft eene Brug over den Donau doen slaan, regt tegen over het Dorp van Ebersdorf, twee uuren beneden Weenen. De Rivier, op die plaats in verscheiden armen verdeeld, heeft 400 roeden breedte. De operatie is gisteren, den 18den, des namiddags ten 4 uuren begonnen. De Divisie *Molitor* is op den linker Oever geworpen, en heeft de zwakke Detachementen overhoop geworpen, welke hem den grond betwisten, en den laatsten arm van den vloed dekken wilden.

„ De Generaals *Bertrand* en *Pernetti* hebben aan de twee Bruggen doen arbeiden, de eene van meer dan 240, de andere van meer dan 130 roeden, met elkander door een Eiland gemeenschap hebbende. Men hoopt dat dezen arbeid morgen zal volëindigd zyn.

„ Alle de berigten die men ingezameld heeft doen denken, dat de Keizer van Oostenryk te Znaim in Moravie is.

„ Er bestaat nog geene ligting in Hongaryen. Zonder wapenen, zonder zadels, zonder geld, en zeer weinig aan het huis van Oostenryk gehecht, schynt deze Natie alle soort van hulp geweigerd te hebben.

„ De Generaal *Lauriston*, Aide-de-Camp van Z. M., heeft zich aan het hoofd der Brigade Badensche ligte Infantery en der Brigade ligte Cavallery van den Generaal *Colbert*, van Neustadt naar Bruck en naar den Simeringberg begeven, een hoogen Berg die de wateren van een scheidt welke in de Zwarte Zee en in de Middellandsche Zee uitlopen. In dezen moeijelyken overtogt heeft hy eenige honderd Man krygsgevangen gemaakt.

„ De Generaal *Dupellin* is naar Mariazell gemarcheerd, alwaar hy een duizendtal van de Landweer ontwapend en eenige honderd Man Krygsgevangen gemaakt heeft.

„ De Marschalk Hertog van Dantzich heeft zich naar Inspruck begeven; hy heeft den 14 te Vorgel den Generaal *Chasteler* met zyne Tyrollers ontmoet. Hy heeft hem overhoop geworpen en heeft hem 700 Man en 11 Artilleryestukken ontnomen.

„ Kufstein is den 12 ontzet geworden. De Kamerheer van Z. M., *Germain*, welke zich in die Plaats opgesloten had, heeft zich wel gedragen.

„ Zie hier de tegenwoordige Positie der Armée.

„ De Corpsen der Marschalken Hertogen van Rivoli en van Montebello, en het Corps der Grenadiers van den Generaal *Oudinot* zyn te Weenen, alsmede de Keizerlyke Garde. Het Corps van den Marschalk Hertog van Auerstadt is tusschen St. Polten en Weenen geposteerd. De Marschalk Prins van Ponte-Corvo is te Lintz, met de Saxen en de Wurtembergers; hy heeft eene Reserve te Passau. De Marschalk Hertog van Dantzich is met de Beyerschen te Salzburg en Inspruck.

„ De Collonel Graaf *van Czernichew*, Aide-de-Camp van den Keizer van Rusland, welke naar Parys afgezonden was, is in het oogenblik aangekomen dat de Armée te Weenen binnen trok. Sedert dat oogenblik doet hy den dienst en volgt Z. M. Hy heeft tydingen van de Russische Armée medegebragt, welke eerst tegen den 10 of 12 dezer uit hare Cantonnementen zal hebben kunnen opbreken."

Met dit Bulletin zyn tevens verscheiden Stukken publiek gemaakt, als 1.) Eene Proclamatie van den Graaf *van Wallis*, Keizerlyk Commissaris-Generaal in Bohemen, aan de Ingezetenen van dat Koningryk. Dit Stuk is uit Praag van den 28 van Grasmaand gedagtekend, en roept alle Bohemers op, om te Wapen te snellen en alles op te offeren tot redding van Vorst en Land. 2.) Eenen Brief van den Graaf *van Goefs*, Intendant-Generaal der Armée van Italien, uit Conegliano van den 22 van Grasmaand gedagtekend en geschreven aan den Graaf *Charles de Zichy*, Minister-Generaal der Armée. In dit Stuk spreekt de Graaf *van Goefs* reeds van de door hem gemaakte schikkingen ter Organisatie op Oostenrykschen voet van geheel het Koningryk Italien, van Piemont, van Toskanen, van den Kerkelyken Staat, enz., en 4 dagen na het schryven van dien Brief wierd hy in Padua met zyne Secretarissen en alle zyne Papieren gevangen genomen; hy is, dewyl zyne Papieren gezindheden aan den dag bragten, waartoe noch de Oorlog, noch de Eer authoriseeren, naar Fenestrelles gebragt.

De *Moniteur* deelt heden ook een omstandig verslag mede van de Krygsvoorvallen in Italien, welke het Publiek reeds genoegzaam bekend zyn; de navolgende byzonderheden, betreffende de eerste voorvallen, verdienen nogthans gemeld te worden:

Eene gelyke aankondiging als de Aartshertog *Karel* in Beyeren deed, wierd ook op den zelfden dag, den 9 van Grasmaand, in Italien door den Aartshertog *Jan* gedaan. Den volgenden dag begonnen de Vyandlykheden, en er verscheen eene Proclamatie van den Aartshertog *Jan* aan de Volken van Italien, om het juk van Frankryk af te werpen, zich met de Oostenrykers te vereenigen, eene gelukkigere orde van zaken in Italien te herstellen, den Paus te bevryden en te herstellen in het bezit zyner Staaten, enz. Er waren op dat tydstip in Frioul slechts twee Divisien. De Onder-Koning begreep zich daarmede te moeten retireeren, ten einde de op weg zynde Divisien te gemoet te gaan. Te Sacile twee andere Divisien ontmoet hebbende, besloot hy om den 16 eenen Slag te leveren. Aan dien Slag had de voortreflyke en talryke Cavallery der Armée van Italien moeten deel nemen; doch de aanzwelling en overstroming der Rivieren hadden haar opgehouden, en zy kwam eerst na den Slag aan. Toen de Onder-Koning des ochtends vroeg van den 16 vernam, dat de Cavallery een dag ten achteren was, was het te laat om den Slag te vermyden. Men vogt ondertusschen den geheelen dag met voordeel, maar de Vyandlyke Cavallery tegen den avond eene beweging tegen de Levenza gemaakt hebbende, vreesde de Onder-Koning dat 's Vyands oogmerk mogt zyn, zynen aftogt af te snyden, en trok over de Levenza en de Piave, en vervolgens tot aan de Adige terug, waar tegen den 25 eene Divisie van 10,000 Man, alle uitstekende Troepen, uit Toskanen moest aankomen. Het verlies van den Vyand moest aanmerkelyk zyn, en het onze zou niet meer dan daaraan gelyk geweest zyn, indien de Generaal *Sahuc*, daags te voren de Voorhoede commandeerende, zich niet had laten overvallen, de Paarden zyner Husaren ontzadeld en onopgetoomd, en niet van alle kanten het Regiment Infantery, dat hy by zich had, had laten omringen. De Keizer heeft bevolen, dat deze onachtzaamheid het onderwerp van een byzonder onderzoek zou zyn. Een Generaal der Voorhoede, die zich op een Bed, in plaats van op Stroo in zyn bivouac te slapen legt, is strafbaar. Wy hebben de smert gehad van 3 Battaillons van het 35ste Regiment te ver-

liezen die byna geheel zyn Krygsgevangen genomen. De Armée beklaagt zich over de Huſſaren van het 6de en over de Jagers van het 8ste Regiment, die week geworden door de aangenaamheden van Italien, den dienst der Voorposten niet meer weten te maken.

Eindelyk behelst de *Moniteur* van heden ook nog een verſlag der gebeurenisſen in Polen, die al mede by het Publiek reeds bekend zyn; ten ſlotte van dit berigt wordt gezegd: „De inval van den Aartshertog *Ferdinand* heeft de Armée van het Grootshertogdom Warſchau verdubbeld, en de zyne daarentegen aanmerklyk doen verminderen. Hy heeft niet voor den 12 kunnen opbreken, om terug te trekken en Weenen te hulp te komen; en reeds was op dat tydſtip Weenen door de Franſche Armée bezet. Hy zal zich met den Aartshertog *Karel* niet kunnen vereenigen voor den 4 der volgende Maand, en alsdan zullen er andere gebeurenisſen hebben plaats gehad."

Ook in Polen is door de Oostenrykers eene Proclamatie afgekondigd, om die Natie tot opſtand te brengen; doch zy hebben zich en daar en in Italien in hunne verwachtingen bedrogen gevonden. Zy zelfs beklagen zich over de koelheid, waarmede zy in Italien, en over den afkeer, waarmede zy in Polen door de Ingezetenen ontvangen zyn.

Behalven de bovenſtaande berigten heeft men hier nog door buitengewone gelegenheid van onze Armée in Oostenryk eenen authentieken Brief ontvangen, gedagtekend uit Hadersdorf van den 20 dezer, des middags ten 12 uuren, waarin hoofdzaaklyk het navolgende gemeld wordt:

„De overtogt over den Donau is met eene bewonderenswaardige ſnelheid bewerkſtelligd geworden. Wy zyn hier 12 uuren van Weenen, en 4 uuren van den Vyand, die ons niet kan verwachten, want zulk eene ſnelheid kon niet vermoed worden.

„De Prins van Ponte-Corvo en de Generaal *van Damme* hebben een groot voordeel op de Armée van den Generaal *Bellegarde* behaald. De Wapenen van den Keizer zegevieren aan alle kanten. De Armée van Italien komt zich by die van Duitschland voegen. Tyrol is bevredigd.

„De Poolſche Armée heeft den Aartshertog *Ferdinand* overwonnen en is meester van Gallicie."

Den 28 van Bloeimaand. In het officieel Dagblad van heden leest men het geen volgt:

„Eene Telegraphiſche Depêche geeft de navolgende tydingen van de Armée van Italien: „Het Hoofkwartier was den 20 van Bloeimaand te Villach. De 1ste Troe„pen zyn dien zelfden dag in Clagenfurth, de Hoofdſtad van Carinthie, binnen ge„trokken, en hebben aldaar eenige Gevangenen gemaakt. De Vyand wordt ſteeds „vinnig vervolgd."

Voorts vernoemt men, dat eene Oostenrykſche Colom van 3000 Man, welke Tyrol overhaast verlaten had, in de hoop van zich nog met de Armée van den Aartshertog *Jan* te kunnen vereenigen, des ochtends van den 18 dezer, in Carinthie, op het gezigt van een Battaillon onzer Troepen, de Wapens neergelegd en zich Krygsgevangen gegeven heeft.

Dien zelfden dag, den 18, heeft de Diviſie van den Generaal *Seras* den bevestigden post van Pleſs met Storm ingenomen, en zich boven Tarris met de Diviſie van den Onderkoning vereenigd.

Den 17 is de Stad Triest door de Diviſie van den Generaal *Macdonald* bezet geworden. Men heeft in die Stad 18 ſtukken zwaar Geſchut, en eenen verbazenden voorraad van Levensmiddelen en Krygsbehoeften gevonden. De Landweer van Triest te voren zo opgeblazen, heeft de Wapens neergelegd zonder den minſten tegenſtand te bieden.

De Hertog van Raguſa, na een Corps Dalmatiers aan zich getrokken te hebben, is met eene Armée van ongeveer 20 600 Man in Croatien ingevallen.

Een Courier van den Aartshertog *Jan* is tuſschen Neuſtad en Bruck gevangen genomen. Die Courier was naar Weenen beſtemd. De Depêches van denzelven waren aan Keizer *Frans* gerigt; de Aartshertog gaf daarin berigt van den uitgeputten toeſtand zyner Armée, en vroeg, waarheen hy zich verder retireeren moest, of naar Weenen, of naar Croatien.

Volgens de Brieven van Bayonne van den 21 dezer, had de Hertog van Belluno een nieuw voordeel op de Armée van *Cuesta* bevochten, en de Vesting Alcantara aan de Taag met Storm veroverd. Men heeft in die Plaats 5 à 600 Man Krygsgevangen gemaakt. Den 20 moesten de Insurgenten in Asturien van drie kanten te gelyk aangetast worden. De Koning van Spanjen had zich naar Arranjuez begeven.

J O U R N A L.

LEYDEN *den 30 van Bloeimaand.* Curatoren van de Koninglyke Univerſiteit te Leyden, door Z. M. daartoe geautoriſeerd, hebben, ter vervulling van het overig gedeelte van den Leerſtoel van den overleden Hoogleeraar *Kluit*, en van het nog open gebleven van den Hoogleeraar *Luzac*, beroepen tot *Ordinarius Profeſſor ſtatiſtices hodiernas, artis Diplomaticae et Hiſtoriae Belgicae*, den Heer Mr. *Hermannus Tollius*.

FRANEKER *den 2 van Zomermaand.* De Hoogge. Heer CORN. EKAMA, *A. L. M. Phil Doct. etc., Profeſſor Ordin. Philoſ. Aſtron. Phyſ. Exper. et Mechan.*, heeft op gister alhier deszelfs Intreë-Redevoering gehouden: *De Friſia, ingeniorum Mathematicorum inprimis fertili:* (Over de uitſtekende vruchtbaarheid van *Friesland* in Meetkundige vernuften.) Waarna de Hoogleeraar EVERW. WASSENBERGH het *Rectoraat* der Akademie, gedurende het laatstverlopen Akad. Jaar door Z. H. G. bekleed, heeft overgedragen aan den Hoogl. JOH. HENR. REGENBOGEN, na het houden zyner Redevoering: *De Admirabili et infinita, rerum omnium, præſertim ingeniorum ac ſtudiorum varietate:* (Over de wonderbare oneindige verſcheidenheid in alle dingen, byzonder in de Menſchelyke vernuften en ſmaken.) Eene ſchare van aanzienlyke en geleerde Toehoorders zettede aan deze dubbele Plegtigheid en dit Akademisch Feest luister en ſieraad by.

De laatſte HAMBURGER BRIEVEN bevestigen de tyding van de inneming van het Eiland Bornholm door de Engelſchen geenzins; in tegendeel had men te Koppenhagen Brieven van den 16 van Bloeimaand, om welken tyd op dit Eiland alles ſtil was, hebbende zich in de laatſte dagen geene Vyandelyke Schepen in de nabyheid vertoond. —— Diezelfde BRIEVEN melden ook nog dat *Schill* zyn geheele Corps, 't welk omtrent 2000 Man zo wel Infantery als Cavallery uitmaakt, den 21ſte in Wismar vereenigd heeft, en alle aanſtalte maakt om ſcheep te gaan. Hy wordt door Hollandſche en Deenſche Troepen thans vervolgd, die hem waarſchynlyk nog wel inhalen voor dat het hem gelukt weg te komen.

DE PRYS DER BOTER TE LEEUWARDEN, den 2 van Wiedemaand 1809 *f* 30.:-: Schippers Markt.

GROVE KAAS 20 Guldens het Schippond.

Vrydag den 2 van Wiedemaand 1809, zyn de PRYZEN VAN DE WEIT EN ROGGE TE LEEUWARDEN geweest, als volgt:

Oude Poolſche Weit van 125 ℔, 11½ Glds. 't Lopen, is 't Last 296 Goud Glds.
Oude Witte Weit van 123 ℔, 7¾ Glds. 't Lopen, is 't Last 200 Goud Glds.
Nieuwe Weit van 124 ℔, 6½ Glds. 't Lopen, is 't Last 168 Goud Glds.
Bruine Rogge van 120 à 122 ℔, 4½ à 4¾ Glds. 't Lopen, is 't Last 116 à 123 Goud Glds.
Pruisſiſche Rogge van 121 ℔, 6½ Glds. 't Lopen, is 't Last 168 Goud Glds.

*** Heden ſtierf onze waarde Vader, NICOLAAS RENEMAN, voorheen Collecteur van het Gemaal alhier, in den ouderdom van byna 71 Jaaren; na eenige weken aan Koortzen en bykomend verval van krachten gezukkeld te hebben.

LEEUWARDEN den 28 Mei 1809. T. R E N E M A N. *Mede uit naam van mynen Broeder.*

S C H E P E N G E S P R E K.

Den 30 van Bloeimaand in Texel binnen gekomen J. Hayes, van Moss. De wind Zuid West en West.

Uitgezeild K. E. Kramer, R. S. Viſser, beide naar Fahrſond.

Den 31 ditto geen Poſtſchuit gevaren door de harde wind; dan naar Posttyd zyn binnen gekomen een Hoeker en een Smak, de namen onbekend. De wind Zuid-West.

Geen Vlie of West-Terſchellinger Lysten aangekomen.

Den 28 ditto in het Vlie binnen gekomen J. J. Haagſchop, van Christiaanſand.

Uitgezeild M. J. Blank, naar Riga. H. J. de Boer, naar Memel. J. Pieters, naar Tonningen.

Te Swinemunde zyn gearriveerd de Capts. Rickmann, van Koningsbergen. Karſtaedt, van Colberg. En van daar verrokken: de Capts. Bugdahl, Miller, Spengler, alle drie naar Amſterdam. Ehlert, naar Colberg.

Te Pillau Capt. Prahmſchreiber, van Elsfleth. En van daar vertrokken, de Capts. Schartau, naar Charlestown. Groſs, naar Elsfleth. Schuylenburg, naar Rotterdam. Fiercke, naar Amſterdam.

Te Riga P. van Busch, Chr. G. Seigbalm, beide van Teneriffe. M. Zimmerman, van Rotterdam. J. Helwege, van Aurich. J. M. Prahl, van Varel. G. Popper, van Bergen. J. Christen, van Lubeck.

Te Amſterdam R. J. de Buhr, van Bergen. P. Meyer, van Eggerſund. H. Haantjes, van Tooningen.

AMSTERDAM *den 2 van Wiedemaand.* Volgens een Brief van Koppenganen van den 23 van Bloeimaand, was by Kullen aangekomen een talryke Vloot Oorlogs- en Transportſchepen, voor zo verre men dagt, Engelſchen. —— In Brieven van Wismar van den 23 van Bloeimaand word gemeld, dat Capt. Gerdes, naar Reval gedestineerd, behouden te Libau is aangekomen.

PRYZEN DER BATAAFSCHE RESCRIPTIEN EN ANDERE EFFECTEN, zo als dezelve waren den 2 van Wiedemaand 1809 op de Beurs te Amſterdam.

Bataaffche Reſcriptiën						Dito Neg. 30 Mill. 1808	7	pCt.	89½ à 90
Loosbaar na de Vreede	4	pCt.	54	à	54½	Neg. 20 Mill. 1809	6	pCt.	99 à 99½
Geforc. 1795 en 1796	2½	pCt.	34½	à	34½	Gelderſ. Schavergoed.	4	pCt.	50 à 51
Vrywillige Neg. 1797	5	pCt.	65	à	65½	Brabandſche dito	4	pCt.	50 à 51
Schuld-Brieven	2½	pCt.	34½	à	35	Oblig. Rusland by Hope	5	pCt.	83½ à 83½
Dito, dito	3	pCt.	39½	à	40	Oblig. Weenerbank	5	pCt.	31 à 34½
Dito Negot. van 1804	5½	pCt.	70	à	70½	—— Dito	4½	pCt.	29 à 30
20 Jarige Rent. van dito	5	pCt.	42½	à	43	—— Dito	4	pCt.	29½ à 30
Losrenten van 1802	2½	pCt.	34½	à	34½	Dito by Ozy en Zoon	5	pCt.	30½ à 31
Dito van 1800	3	pCt.	39½	à	39½	Dito by dito	4	pCt.	26½ à 27
Dito van 1798 en 1799	3½	pCt.	44½	à	45	Certificaten dito	5	pCt.	25 à 25½
Dito van 1801	3½	pCt.	44½	à	45	Geconſol. Inſcriptiën	5	pCt.	80½ à 80½
Dito Dom. ——	4	pCt.	77½	à	78	Dito Certificaten	5	pCt.	80½ à 80½
Dito 1802	5	pCt.	64½	à	65	Bank Actien			*f* 605 à 608
Dito Neg. 40 Mill. 1807	6	pCt.	103	à	103¼	Obligatien Zweeden	5	pCt.	72½ à 73

HET GEMEENTE BESTUUR DER STAD DOCKUM, adverteert by deze, dat de KERMIS aldaar zal beginnen op HEDEN den 5 van Zomermaand 1809, zullende de gewone PAARDEMARKT op Woensdag den 7 dier Maand genouden worden. Voorts dat hetzelve BESTUUR op Donderdag den 8 ditto, des nadmiddags om half twee uur, zal laten Verharddraven: Een extra fraaye met Zilver gemonteerde ZWEEP, door Paarden van Zesſen klaar, Koopmans waardig tot genoegen der Keurmeesters, en die alhier geen Zweep hebben gewonnen —— De genegen zyn hunne Paarden mede te laten draven, zullen zich des morgens voor elf uur op het Raadhuis moeten aanmelden, en te elf uur præcys met hunne Paarden voor het Stadshuis laten vinden, om de Monſtering te ondergaan, de Condiţien te aanhooren en te Loten. —— Wyders wordt geadvertéert, dat de Bedelaars, Ryffelaars, alle Hazardſpelen, en wat meer van dien aart is, gedurende deze Kermis zullen worden geweerd. *Ter Ordonnantie van het Gemeente Beſtuur voorn*,

DOCKUM den 24 van Bloeimaand 1809. R. POUTSMA, *Geſw. Klerk.*

DE BURGEMEESTER VAN DE STAD SNEEK, maakt by deze bekend, dat door het overlyden van WIBBICHJEN OOSTERHOLT, een der Stads Vroedvrouwen plaatzen is komen te vaceren, en inviteert derhalven die geene, welke genegen mogten zyn, den Post als VROEDVROUW binnen de gemelde Stad, op het daar toe bepaald Tractement van *Tachtig* Caroli Guldens in het Jaar, waar te nemen, zich voor den 1 van Hooimaand 1809 te vervoegen ter Secretarie der Stad Sneek, voorzien van behoorlyke bewyzen van toelating en getuigſchriften van goed gedrag.

SNEEK den 12 van Bloeimaand 1809. *De Burgemeester voorn.*, B. A D E M A.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, zullen op MORGEN den 6 van Zomermaand (Juny) 1809, namiddag te 2 uuren op den Raadhuize aldaar, publiek aan de Minstaannemende præſenteren te Beſtéden:

I. Het wegbreken van eene Oude STEENEN, en het maken van eene Nieuwe HOUTENE BRUG in deszelfs plaats.

II. Het Opbouwen van eene Kleine HOOI-SCHUUR.

III. Het SLATTEN der HAVEN langs het Bolwerk, aan de Westzyde der Stad; zynde de Conditien van deze Percheelen te zien by den Stads Bouwmeester *A. Bruinſma*, te Sneek.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WEST-STELLINGWERF, convoceeren de Stemgeregtigde Gereformeerde Floreenpligtige Ingezetenen van de Dorpen Nylamer, Nyholtwolde en Oldeholtwolde, om op Vrydag den 9 van Zomermaand 1809, 's morgens te 11 uur, in de gewone Stemplaatſen in ieder Dorp te compareeren, ten einde te delibereeren over als noch eenige vermeerderring van vast Tractement voor eene nieuwe SCHOOL-ONDERWYZER van gemelde Dorpen.

WOLVEGA den 27 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van Dezelven*, R. A T T E M A.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WEST-STELLINGWERF, convoceeren de Stemgeregtigde Gereformeerde Floreenpligtige Ingezetenen van de Dorpen Peperga en Blesdyke, om op Vrydag den 9 van Zomermaand 1809, 's morgens te 11 uuren, in de Kerken van ieder Dorp voornoemd te compareren, ten einde te delibereersn over eenige vermeerdering van Tractement voor den PREDIKANT aldaar. —— Wordende die van Peperga buiten dien tegens voorz. tyd opgeroepen, om te delibereeren over het Afbreken van de OUDE, en het weder Opbouwen van eene NIEUWE KERK te Peperga meergemeld.

WOLVEGA den 27 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van Dezelven*, R. A T T E M A.

DE TAPPERS VAN LEEUWARDEN, adverteeren aan hunne SLYTERS, dat door de Verhooging van Impost, de JENEVER, BRANDEWYN en WYNEN, 2 Gulden per Anker is verhoogd.

Den 25 van Bloeimaand 1809.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WYMBRITZERADEEL, roepen by deze op de Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst van den Dorpe Tjalhuiſum, om op Zaturdag den 10 van Zomermaand 1809, 's morgens ten elf uuren, op de gewone plaats aldaar te compareren, ten einde de Kerkerekening van voorſchr. Dorpe op te nemen en te ſluiten, en een nieuwen KERKVOOGD, in plaats van den afgaanden, te benoemen.

SNEEK den 25 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur voorn.*, W. M E U R S.

BALJUW BENEVES HET GEMEENTE BESTUUR VAN LEEUWARDERADEEL, convoceren by deze, de Herformde Floreenpligtige Ingezetenen van den Dorpe Huizum, op Donderdag den 15 van Zomermaand 1809, om elf uren voordemiddags in de Kerk aldaar, tot ſtemming van een nieuwe KERKVOOGD, en het opnemen en ſluiten der Kerkerekening; mitsgaders tot het aanhoren van zodanige propoſitien, als door de Kerkvoogden zullen worden gedaan, daarover te delibereren, en by meerderheid van ſtemming te concluderen.

Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur voornoemd, H. Y. DE JONGH, *Geſw. Klerk.*

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN BAARDERADEEL, adverteeren mits deze, dat de Oosterwierumer PAARDEMARKT, zal gehouden worden op Maandag en Dingsdag den 12 en 13 van Zomermaand 1809, — en dat aldaar geene Hazardſpelen, Ryffelaars, Bedelaars of Ongepatenteerde Koopliedeu zullen worden gepermitteerd.

JORWERD den 30 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Beſtuur voorn.*, W. T U I N H O U T.

De Secretaris CATS, zal op HEDEN den 5 van Zomermaand (Juny) 1809, 's avonds te 5 uur, ten huize van de Wed. *van der Veen*, in de Valk op de Wirdumerdyk binnen Leeuwarden, publiek by de proviſioneele Palmſlag præſenteren te Verkopen: Een hegte en groote HUIZINGE, ſtaande en gelegen in de Groote Hoogſtraat binnen Leeuwarden, gequoteerd met Letter H. No. 68., by de Boekverkoper *P. Branſma*, als Eigenaar wordende bewoond, op den 12 van Slagtmaand (November) 1809, vry te aanvaarden. Waar op geboden is 1762 Car. Glds.

Den Procureur E. DE VRIES, gedenkt op Maandag den 12 van Zomermaand 1809, 's middags 2 uur by de Beſchryvinge, en 's avonds 5 uur by de Palmſlag, ten huize van *L. Zeveryn*, Castelein in het Tolhuis op de Joure, publiek te Verkopen: Een welbetimmerd SCHUITE-SCHIP, lang 57, wyd 13½ en hol 4½ Voet, met Zeil en Treil en verdere annexen, volgens Inventaris daaraf zynde, leggende in de Kolk op de Joure, alwaar door de Gegadigden kan worden bezichtigd; de Conditien te vernemen by bovengemelde Actuarius op de Joure.

Alle die geene, dewelke iets te prætenderen hebben ofte verſchuldigd zyn, in de nagelatene Boedel van wylen PIETER ALLES VAN DER WERF, in leven Meester Scheeps-Timmerman te Ylst, worden verzogt hunne belangens in te dienen en betalinge te doen, aan ALLE PIETERS VAN DER WERF, thans Koopman te Sneek; uiterlyk voor den eerſten July 1809, als zullende op zulke prætenſien die naderhand mogten worden ingeleverd, geen reguard worden geſlagen.

A. P. VAN DER WERF, *Uit aller Naam.*

Men vervolgt by Boelgoed te Verkopen, voor de Stads Bank van Lening te Leeuwarden: Op HEDEN, MORGEN en WOENSDAG Linnen en Wollen Panden, Mans en Vrouwen Klederen, Bedden en Beddegoed; enz. DONDERDAG Zilver en Goud, Horologies, Juweelen, enz., enz.

MEYER BENEDICTUS, te Leeuwarden, adverteerd, dat by hem is getrokken in de 5de Claſſe 6de Week der Koninglyke Hollandſche 105de Lotery een Gedeelte van de Præmie van de *f* 200,000, No. 27550, Devis: *Ruim baan, daar komt wat goeds aan*; een heel Lot van *f* 500, op No. 27906; noch een heel Lot van *f* 500, op No. 38658; noch 6 Quarten geſplitst, een Achtſte van *f* 1000, en verſcheidene andere Prezen en Præmien. By Bovengemelde zyn noch te bekomen in de laatſte Week Gedeeltens van LOOTEN, in Koop; houd zich vriendelyk gerecommandeerd in een ieders gunst. NB. By Bovengemelde wordt ook groot Contra-Boek gehouden.

Te LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.